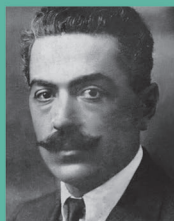

Ο **Καραγκιοζοπαίκτης Βασίλης Ανδρικόπουλος ή Βασίλαρος** (1899-1979) καταγόταν από τη Ροδοδάφνη Αιγίου. Περίοδευσε σε όλα τα χωριά της Δυτ. Ελλάδος και Πελοποννήσου. Ακόμα, πραγματοποιούσε παραστάσεις στο προσφυγικό συνοικισμό και συγκεκριμένα στο θέατρο «Οάσις» στο

Αίγιο, γνωστό κι ως «Καλιαντέρη», στην πλατεία Υψηλών Αλωνίων, το 1924, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Αιγιάλειας. Φιλοτέχνησε εκατοντάδες φιγούρες και σκηνικά και συνέγραψε πάνω από εβδομήντα έργα θεάτρου σκιών.

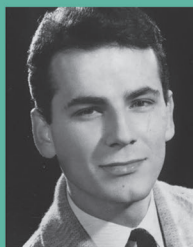
Ο Αιγιώτης **Χαρίλαος Πετρόπουλος** (1886-1965) υπήρξε μαθητής του Μίμαρου και έδρασε στην Θεσσαλονίκη. Κατείχε μια μεγάλη συλλογή επαγγελματικών φιγούρων και σκηνικών. Με τη βαρύτονη φωνή του ζωντάνευε με επιτυχία όλες τις ανδρικές και γυναικείες φιγούρες του μπερντέ. Η σημαντικότερη εφεύρεση του ήταν η εναλλαγή σκηνών του μπερντέ με πανιά που ανεβοκατέβαιναν (περ.1920).

Ο **Χρήστος Ψαριανός** γεννήθηκε στο Αίγιο το 1918. Έμενε στο προσφυγικό συνοικισμό από γονείς Μικρασιάτες. Παρακολούθησε παραστάσεις στο «Καλιαντέρη» και στη συνέχεια συνεργάστηκε με τον Βασίλαρο και με τον πατρινό Καραγκιοζοπαίκτη Ανέστη Βακάλογλου (Ορέστης), κατασκευάζοντας σκηνικά, ρεκλάμες και

προγράμματα παραστάσεων Καραγκιόζη. Δούλευε παράλληλα κι ως αγιογράφος και ήταν αντάρτης στο ΕΑΜ. Πέθανε το 1958.

Ο **Τάκης Παλιοθόδωρος** γεννήθηκε το 1942 στα Καλύβια Ηλείας. Τα τελευταία περίπου τριάντα χρόνια ζει μόνιμα στο Αίγιο. Προέρχεται από πατέρα Καραγκιοζοπαίκτη. Στις παραστάσεις του έπαιζε μπουζούκι. Σε ηλικία περίπου των σαράντα, ξεκίνησε να παίζει επαγγελματικά θέατρο σκιών, να φιλοτεχνεί εκατοντάδες φιγούρες, ρεκλάμες και σκηνικά και να συγγράφει ένα νέο ρεπερτόριο δραματικών έργων και κωμωδιών. Περίοδευσε σε όλη την ελληνική επικράτεια, δίνοντας πολυάριθμες παραστάσεις.

Επιμέλεια κειμένων
Αριστοτέλης Μακρής

Βιβλιογραφία

Γιαγιάννος Απ., Δίγκλης Ι.,
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ,
Ερμής, Αθήνα, 1977,
σ. 11-26, 245-249.
Μηλιώνης Αρ.

Σκιές στο φως των κεριών,
Περί τεχνών, Πάτρα, 2001,
σ. 64-70, 95-100.

kostasmakris.weebly.com

Για πληροφορίες

Αριστοτέλης Μακρής
Κιν: 6986982889

Για επισκέψεις

Δημοτική Κοινωνοφελής
Επιχείρηση Αιγιάλειας
Τηλ: 26910-28210

e-mail: dhkepaigialeias@gmail.com

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΜΑΚΡΗΣ

Το Θέατρο Σκιών είναι αδιαμφισβήτητα μία παραδοσιακή λαϊκή μορφή τέχνης, η οποία στηρίζεται στη προσωπικότητα και αποτελούσε ένα μέσο διασκέδασης, ψυχαγωγίας ακόμη και μέσο ενημέρωσης (κυρίως στα χωριά) για τον Έλληνα θεατή. Κορυφώθηκε στην Πάτρα, στα τέλη του 19ου έως και τα μέσα του 20ου και εξαπλώθηκε ραγδαίως και στις υπόλοιπες ελλαδικές περιοχές, αφήνοντας πίσω τον κινηματογράφο στις προτιμήσεις του ελληνικού κοινού. Αυτό που κατάφερε ο Καραγκιόζης και κέρδισε τις εντυπώσεις της πλειονότητας, ήταν να ενσωματωθεί στην ψυχή του θεατή, να κατανοήσει και να εκθέσει τα προβλήματά του, να ενημερώνει και να πληροφορεί το κοινό με τα νέα της ημέρας και κυρίως να σατιρίζει και να σκορπά απλόχερα το γέλιο.

Αναμορφωτής του ελληνικού θεάτρου σκιών είναι ο Δημήτριος Σαρδούνης (Μίμαρος), ο οποίος μαζί με τους μαθητές του, σχημάτισαν τον σημερινό Έλληνα Καραγκιόζη. Δραστηριοποιήθηκε στην Πάτρα, στο Αίγιο και στο Μεσολόγγι αλλά και σε όλα τα χωριά της Δυτ. Ελλάδας. Οι μαθητές του Μίμαρου ήταν πολυάριθμοι. Αυτοί συνέχισαν την παράδοση και βοήθησαν στην εξέλιξη του Έλληνα Καραγκιόζη, πραγματοποιώντας πολυάριθμες παραστάσεις. Η εξάπλωση του ξυπόλυτου ήρωα και σε άλλες περιοχές της Αχαΐας, συνέβαλε στη δημιουργία νέων ταλαντούχων γενιών που παρέλαβαν την τέχνη και αφήσαν το στίγμα τους. Πολλοί καλλιτέχνες και μάστορες της πατριάϊκής σχολής που προέρχονται από την Αιγιάλεια, δημιούργησαν εκατοντάδες νέες φιγούρες Καραγκιόζη, πάνινα σκηνικά κτήρια και ρεκλάμες, και συνέγραψαν νέο δραματικό περιεχόμενο κωμωδιών, τραγωδιών και ηρωικών έργων.

Το Εργαστήριο Σκηνικής Πράξης και Λόγου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, με επιστημονικά υπεύθυνη την Μαρία Φραγκή, Ph.D, Θεατρολόγο-Σκηνοθέτιδα, σχεδιάζει, επιμελείται και υλοποιεί το πρόγραμμα «Σκαλισμάτα και χρώματα με μουσική» σε συνεργασία με την ΔΗ.Κ.ΕΠ.Α. του Δήμου Αιγιαλείας και το Μαύρο Θέατρο Πάτρας του Κώστα Μακρή.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα υπό την Αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, με σκοπό την εκπαίδευση τεχνιτών σε κατασκευές θεάτρου σκιών, όπως είναι οι φιγούρες, ο μπερντές, οι φωτισμοί, με απώτερο σκοπό την δημιουργία καλλιτεχνών με ένα συλλογικό αίσθημα κοινού και μεταβιβάσιμου στοιχείου άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Στις παράλληλες δράσεις για την ανάδειξη της τέχνης του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών ανήκει και λειτουργεί έκθεση σπάνιου υλικού στο «Σπίτι του Καραγκιόζη». Η ΔΗ.Κ.ΕΠ.Α. του Δήμου Αιγιαλείας συνεισφέρει στην ανάδειξη αυτού του σημαντικού στοιχείου με ένα μουσείο, το «Σπίτι του Καραγκιόζη» το οποίο ζωντανεύει με πρωτότυπες δράσεις κατασκευών για τα μικρά παιδιά και αποτελεί πόλο έλξης τόσο για την πόλη όσο και ευρύτερα.

Το «Σπίτι του Καραγκιόζη», το οποίο στεγάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο Αιγίου «Αλέκος Μέγερης», περιλαμβάνει μια πληθώρα σκηνικών αντικειμένων και φιγούρων που καταδεικνύουν ιστορικά γεγονότα και πληροφορίες για τον Καραγκιόζη του Αιγίου του 20ου αι. Αρχικά, διαθέτει διηγηματικά φυλλάδια του Βασίλαρου που έπαιζε στο θέατρο «Οάσις» στους Καλλιαντέρη κι από άλλα μέρη. Σχέδια από φιγούρες του Βασίλαρου, σκαλιστές φιγούρες σε χαρτόνι και δέρμα αλλά και φιγούρες από ζελατίνα. Επίσης, ευρίσκονται δύο διαφημιστικές ρεκλάμες από την παράσταση του ίδιου του Βασίλαρου «Ο Καραγκιόζης κυνηγός» καθώς επίσης και σημειώματα που έγραφε πάνω σε φιγούρες και σε τετράδια (ημερολόγια). Τα εργαλεία του χρονολογούνται από τα τέλη της δεκαετίας του '20 μέχρι και το τέλος του '60.

Ὁ Μεγάλος Σιμεριανός,
πομπὴ φίλιος, ἐδίε θεσπετὴν
περίουρτο τοῦ ζαϊτοῦ θεά-
τρο, παίζοντάς ἐν τῷ Αἴγιῳ
τὸ 1960, ἐπὶ νηπιῶν, μετὰ
Δημάρχου Ἀθηναίων Κωστέα
Κωστήρη ἐπὶ φτέρῃ τοῦ Αἴγιου
καὶ ἤρθετο λαοφιλοῦς ἔργον
μου, πού ἐπαύσα, τὸ Διαιρέ-
σει ἔγραψέ ἀπὸ τὴν Ἀρχή-
ως τὸ τέλος γι' ἐξοφῆς, τὰ
ἡμέρ, κοινότητος πού πέθανε
Βασίλαρος.
Αἴγιον 1960

Κάποια ἀπο τὰ σημειώματα
τοῦ Βασίλη Ἀνδρικόπουλου

Μέτ' ὅν Διάσημον
τραχοουδιτὴν, ἐξ Αἴγιου
Φωάννην παχινόν!
Τέτοιοι τραχοουδιτὰ ἐπανίσουν
Γιὰ τὸν Θάνατον Σιμεριανῶν!
Βασίλαρος

Στον χώρο εντοπίζονται πάνινα σκηνικά θεάτρου σκιών και φιγούρες από ζελατίνα και χαρτόνι με πανί του που ζωγράφιζε ο Χρήστος Ψαριανός από το 1930 περίπου μέχρι και το '50. Αποτελούν εργαλεία που κατασκεύασε για τους καραγκιοζοπαίκτες Βασίλαρο και Ορέστη.

Επιπλέον, περιλαμβάνει αρκετές φιγούρες το '50 και '60 κατασκευασμένα από τον Τάκη Παλιοθόδωρο και φυλλάδια από παραστάσεις μαζί με τον πατέρα του Κώσταρο. Υπάρχουν επίσης κάποια σπάνια σχέδια φιγούρων ζωγραφισμένα σε ρυζόχαρτο.

Έχουν αναρτηθεί φιγούρες σημαντικών παλαιών καραγκιοζοπαίκτων από την Αχαΐα (Γιάνναρος, Κώσταρος, Αλεξόπουλος, Ορέστης, Μπτσάκης και Κώστα Μακρή) και έχουν τοποθετηθεί σπάνιες φιγούρες και σκηνικά σημαντικών καλλιτεχνών από την Αθήνα (Καράμπαλης) και την Καλαμάτα (Αβραάμ).

Τέλος, το Σπίτι του Καραγκιόζη διαθέτει φωτογραφικό υλικό από τον καραγκιοζοπαίκτη Βασίλαρο, οι οποίες απεικονίζουν τον μπερντέ και την πράξη της «Αποθέωσης» (ζωντανή αναπαράσταση με ηθοποιούς την τελευταία πράξη του έργου) απ' το θέατρο του «Καλλιαντέρη». Περιλαμβάνει μοναδικές φωτογραφίες του Τάκη Παλιοθόδωρου σε νεαρή ηλικία, όταν έπαιζε μπουζούκι και στιγμιότυπα από τον μπερντέ του.

